

CANVAS spodbuja lokalno ustvarjalnost: projekt CANVAS začenja preobrazbo javnih prostorov s soustvarjanjem lepe, trajnostne in vključujoče urbane opreme

SPOROČILO ZA JAVNOST – oktober 2026

Projekt CANVAS, financiran v okviru programa Horizon Evropa, začenja svojo misijo preoblikovanja in ponovnega premisleka javnih prostorov z razvojem prototipov in predstavitvijo estetskih, vključujočih ter trajnostnih rešitev urbane opreme. Uvodno srečanje partnerjev je potekalo med 14. in 16. oktobrom 2026 na Dunaju (Avstrija) v centru DOCK, arhitekturno prepoznavnem prostoru za prenos znanja ob Donavskem kanalu.

Po vsej Evropi se skupnosti soočajo z izzivi propadanja infrastrukture, neenakega dostopa do osnovne javne opreme oziroma njenega pomanjkanja ter varnostnimi tveganji, ki izhajajo iz neustrezne osvetlitve ali nevarnih prostorskih razmer. Urbana oprema, vključno s klopmi, razsvetljavo in drugimi elementi javnega prostora, je v postopkih javnega naročanja pogosto obravnavana zgolj kot funkcionalen industrijski izdelek. Njeno oblikovanje, izbira materialov in proizvodnja so praviloma ločeni od lokalnih potreb, podnebnih prilagoditev in kulturnega okolja.

»Oblikovalske prakse in javno naročanje bi morale izkoristiti potencial urbane opreme kot gonila trajnosti, vključevanja in lokalne identitete. Projekt CANVAS želi pospešiti preobrazbo evropskih javnih prostorov s soustvarjanjem novega evropskega standarda kakovosti za urbano opremo, ki povezuje oblikovalsko odličnost, sodelovanje skupnosti in okoljsko učinkovitost.«

Gudrun Haindlmaier, koordinatorka projekta CANVAS (AIT Austrian Institute of Technology)

Projekt, ki izhaja iz načel pobude Novi evropski Bauhaus, želi krepiti lokalno identiteto, vključevanje in odpornost skupnosti ob hkratnem reševanju družbenih in okoljskih izzivov. S poudarkom na petih izvedbenih področjih (varnost in udobje, umetnost in kulturna identiteta, okoljska uspešnost, vključevanje ter družbena interakcija in večnamenskost) bo projekt spodbujal povezovanje ljudi, občutek pripadnosti, dobro počutje in spoštovanje skupnega prostora.

Za dosego teh ciljev bo CANVAS vzpostavil močno sodelovanje med lokalnimi podpornimi partnerji, kot so občine, nevladne organizacije, ustvarjalni in gospodarski deležniki, ter raziskovalnimi in inovacijskimi partnerji projekta. Z izvedbo 21 rešitev in razvojem 7 novih odpornih ter vzdrževalno nezahtevnih oblikovalskih modelov bo CANVAS pozitivno vplival na ustvarjanje in ohranjanje kakovostnih javnih prostorov ter na odnos lokalnih skupnosti do narave.

Na osmih pilotnih lokacijah v različnih evropskih mestih – Ajdovščina (Slovenija), Izmir (Turčija), okrožje Longford (Irska), Reșița (Romunija), Reykjavik (Islandija), Zgornja Avstrija, Wolin in Wrocław (Poljska) – bo projekt razvijal in preizkušal vključujoče ter trajnostne rešitve, ki bodo skozi vse leto izboljševale udobje, varnost in dostopnost. Rešitve bodo vključevale naravne oblike senčenja in zasaditev, krožne materiale, zasnovo z nizkimi stroški vzdrževanja, ki temelji na lokalni dediščini, ter modularne in prilagodljive elemente za različne skupine uporabnikov.

Pilotne lokacije predstavljajo raznolike družbeno-prostorske kontekste, od manjših urbanih območij do velikih mest in prestolnic z do 4,5 milijona prebivalci. Z inovativnimi postopki javnega naročanja, soustvarjenimi rešitvami in infrastrukturnimi vlaganji želijo ne le izvesti eksperimentalne projekte urbane opreme, temveč tudi zagotoviti njihovo dolgoročno vzdrževanje.

Pilotna območja bodo delovala kot »živa platna« (angl. living canvases), ki bodo krepila lokalno identiteto, spodbujala družbeno povezanost in izboljševala okoljsko uspešnost. Na vsaki lokaciji bo potekal niz aktivnosti soustvarjanja, namenjenih reševanju konkretnih lokalnih izzivov in zbiranju inovativnih predlogov rešitev, ki bodo ustvarjalni in eksperimentalni duh urbane opreme dvignile na novo raven.

Projekt bo v javne prostore vključeval tudi umetniške elemente in oblikovalske rešitve, občutljive do kulturne dediščine, s čimer bo prispeval h kulturni živahnosti in ustvarjalnemu turizmu ter podpiral lokalna gospodarstva prek oblikovalskih natečajev in participativnih procesov.

CANVAS bo uporabljal tudi digitalna orodja za podporo odločanju in soustvarjanju, prilagojena razmeram posamezne lokacije in njenemu krogu deležnikov. Vse lokacije bodo kombinirale trajne rešitve urbane opreme z začasnimi prototipi in pristopi taktičnega urbanizma.

Na podlagi izkušenj pilotnih območij bo nastal tudi koncept CANVAS on Tour, fizična intervencija v javnem prostoru Zgornje Avstrije, ki bo temeljila na hitri oceni potreb in hitri izvedbi rešitev.

Projekt bo pripravil tudi praktičen okvir in nabor orodij za občine ter druge deležnike, ki jih bodo vodili skozi vse faze postopkov javnega naročanja, od zasnove razpisa in sodelovanja z lokalnimi obrtniki do izbire trajnostnih materialov in vključevanja podnebnih prilagoditev.

Razvite prototipe, odprte oblikovalske smernice in priporočila za javno naročanje ter urbano politiko bodo podpirali celovit sistem spremljanja učinkov in načrti za prenos rešitev v druga okolja. Pomembno vlogo pri širjenju rezultatov in vzpostavljanju novih partnerstev bo imela tudi platforma CANVAS on Tour.

S povezovanjem oblikovalske odličnosti, sodelovanja skupnosti in odločanja na podlagi dokazov bo CANVAS vzpostavil evropski referenčni standard za urbano opremo, ki bo skupne prostore spreminjal v živahna, pravična in podnebno odporna javna območja.

Projekt CANVAS se je začel septembra 2026 in bo trajal štiri leta. Konzorcij povezuje 18 partnerjev iz 10 držav in ga koordinira avstrijski raziskovalni inštitut AIT. Napredek projekta je mogoče spremljati na projektni spletni strani in LinkedIn profilu projekta.

Projekt CANVAS je prejel sredstva iz raziskovalnega in inovacijskega programa Evropske unije Obzorje Evropa v okviru pogodbe o sofinanciranju št. 101308703.

Kontakt

- Koordinacija projekta
- Gudrun Haindlmaier, Austrian Institute of Technology
- gudrun.haindlmaier@ait.ac.at
-

Komunikacija

- Greenovate! Europe
- info@greenovate-europe.eu

Informacije o projektu

- ID pogodbe o sofinanciranju: 101308703– [Cordis page](#)
- Razpisna tema: HORIZON-NEB-2025-01-PARTICIPATION-03
- Polni naziv projekta: CANVAS: STREET FURNITURE AS A CANVAS – BEAUTY, INCLUSION AND SUSTAINABILITY IN PUBLIC SPACE
- Proračun: 5.110.817,50 EUR (prispevek EU)
- Trajanje: 48 mesecev

- Partnerji: AIT AUSTRIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY GMBH (Austria); BUSINESS UPPER AUSTRIA - OO WIRTSCHAFTSAGENTUR GMBH (Austria); RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN (Sweden); REYKJAVIKURBORG (Iceland); OBCINA AJDOVSCINA (Slovenia); GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE (Slovenia); WROCLAW MIASTO (Poland); AKADEMIA SZTUK PIEKNYCH IM. EUGENIUSZA GEPPERTA WE WROCLAWIU (Poland); ASOCIATIA PENTRU PATRIMONIUL ACTIV - PACT (Romania); MUNICIPIUL RESITA (Romania); NON-ARCHITECTURE S.R.L. (Italy); TECHNOLOGICAL UNIVERSITY DUBLIN (Ireland); MEDIA DIZAJN (Poland); IZMIR EKONOMI UNIVERSITESI (Turkey); IZPA ARASTIRMA SEHIRCILIK DANISMANLIK VE EGITIM HIZMETLERI ANONIM SIRKETI (Turkey); GMINA WOLIN (Poland); LONGFORD COUNTY (Ireland); GREENOVATE! EUROPE (Belgium).

Ključne besede: inovativna urbana oprema, lepi in vključujoči javni prostori, transdisciplinarnost, okrepljeni lokalni ekosistemi.